

POLSKIE TOWARZYSTWO FILOZOFICZNE
KOMITET GŁÓWNY OLIMPIADY FILOZOFICZNEJ
zapraszają w roku szkolnym 2019/2020 do udziału w

XXXII OLIMPIADZIE FILOZOFICZNEJ

Jeśli interesujesz się filozofią, pociąga Cię intelektualna przygoda, wybierz i opracuj w formie pisemnej jeden z podanych niżej tematów, a następnie złóż pracę dyrektorowi szkoły, opiekunowi lub sekretarzowi właściwego Komitetu Okręgowego Olimpiady do dnia 30.11. 2019 r. (adresy Komitetów Okręgowych są zamieszczone w piśmie „Olimpiada Filozoficzna” oraz w Internecie www.ptfilozofia.pl)

TEMATY PRAC PISEMNYCH ETAPU SZKOLNEGO

1. Rola mitu w polityce. Przedstaw problem odwołując się do znanych Ci koncepcji filozoficznych.

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Agnieszka Nogal

2. Prawda z perspektywy epistemologicznej i antropologicznej.

Opiekun naukowy: ks. prof. dr hab. Jan Krokos

3. Byty abstrakcyjne, sensory słów czy reprezentacje umysłowe? Rola pojęcia pojęcia w filozofii umysłu.

Opiekun naukowy: dr Katarzyna Kuś

4. Pop-estetyka. Jakie wartości estetyczne niesie kultura popularna?

Opiekun naukowy: dr hab. Mateusz Salwa

5. Naród. Filozoficzna konstrukcja i dekonstrukcja pojęcia

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Tomasz Wiśniewski

6. Rozważ następującą myśl Kołakowskiego w kontekście współczesnej filozofii: „W przypadku intelektualistów jedyną sprawą szczególną, za jaką są oni na mocy swojego zawodu odpowiedzialni, jest dobry – czyli porządnym i możliwie niemyślącym – użytek słowa; mniej o prawdę przy tym chodzi jak o ducha prawdy, nikt bowiem nie może obiecać, że nie będzie się mylił, można jednak przechowywać ducha prawdy również w pomyłkach, czyli nie wyrzekać się czujnej nieufności do własnych słów i własnych identyfikacji, umieć wycofać się z własnych błędów i przechować zdolność samonaprawczą”. (L. Kołakowski, Czy diabeł może być zbawiony?)

Prace podejmujące to zagadnienie biorą udział w konkursie o nagrodę im Leszka Kołakowskiego. Regulamin konkursu dostępny na stronie olimpiad@ifis.pan.waw.pl

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Barbara Markiewicz

7. Problemy filozoficzne związane z kłamstwem i pojęciem kłamstwa

Opiekun naukowy: dr hab. Tomasz Puczyłowski

8. Płeć jako pojęcie filozoficzne. Rozważ problem strategii uzasadniania różnicy płci.

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Anna Malitowska

9. Mroczne strony myślenia, czyli jakie zagrożenia i wyzwania czyhają na filozofa?

Opiekun naukowy: prof. dr hab. Marcin Zdrenka

10. Czy filozofia św. Tomasza z Akwinu jest arystotelizmem? Rozważ podobieństwa i różnice między systemem Arystotelesa i Akwinaty.

Opiekun naukowy: dr hab. Krystyna Krauze-Błachowicz

11. Intuicja czy analiza? Instrumenty poznania i uzasadniania twierdzeń filozoficznych.

Opiekun naukowy: dr hab. Sebastian Kołodziejczyk

Sugestie bibliograficzne

Ad. 1 R. Barthes, *Mitologie*, przeł. A. Dziadek, Warszawa 2000; E. Cassirer, *Esej o człowieku. Wstęp do filozofii kultury*, przeł. A. Staniewska, Warszawa 1971; L. Kołakowski, *Obecność mitu*, Warszawa 2009; S. Filipowicz, *Mit i spektakl władzy*, Warszawa 1988; C. Schmitt, *Teologia polityczna 2 : legenda o wykluczeniu wszelkiej politycznej teologii*, przeł. B. Baran, Warszawa 2014.

Ad. 2 Jan Woleński, *Epistemologia: poznanie, prawda, wiedza, realizm*, Warszawa 2014; Tomasz z Akwinu, *Dysputa o prawdzie*, przeł. A. Białek, Lublin 2018; Nicolas de Malebranche, *Poszukiwanie prawdy*, przeł. M. Frankiewicz, Warszawa 2011; *Spór o prawdę*, (red.) A. Maryniarczyk, K. Stępień, P. Gonddek, Lublin 2011; Ernst Tugendhat, *Bycie; Prawda: rozprawy filozoficzne*, przeł. J. Sidorek, Warszawa 1999.

Ad.3 F. Dretske, *Naturalizowanie umysłu*, tłum. B. Świątczak, Warszawa 2004; G. Frege, *Pisma semantyczne* (teksty: Funkcja i pojęcie, Pojęcie i przedmiot, Sens i znaczenie), tłum. B. Wolniewicz, Warszawa 1977; T. Maruszewski, *Pojęcia* [w:] J. Strelau (red.), *Psychologia. Podręcznik akademicki*, t. 2., Gdańsk 2006; M. Miłkowski (red.) *Kognitywistyka. Reprezentacje*. „Przegląd Filozoficzno-Literacki” 2(39) 2014 (zawarte w tomie artykuły na temat pojęć i reprezentacji); R. Piłat, *O istocie pojęć*, Warszawa 2007; F. de Saussure, *Kurs językoznawstwa ogólnego*, tłum. K. Kasprzyk, Warszawa 1991 (zwłaszcza część 1 *Zasady ogólne*); J. R. Taylor, *Kategoryzacja w języku: prototypy w teorii językoznawczej*, tłum. A. Skucińska, Kraków 2001; K. Twardowski, *O istocie pojęć* [w:] *Psychologia w szkole lwowsko-warszawskiej*, wybór i oprac. T. Rzepa, Warszawa 1997; A. Wierzbicka, *Semantyka. Jednostki elementarne I uniwersalne*, tłum. A. Głaz, Lublin 2006 (zwłaszcza rozdział 1).

Ad. 4 J. Ortega y Gasset, *Dehumanizacja sztuki i inne eseje*, przeł. P. Niklewicz, Warszawa 1996; T. W. Adorno, M. Horkheimer, *Dialektyka oświecenia*, r. Przemysł kulturalny, przeł. M. Łukasiewicz, Warszawa 2010; J. Rancière, *Dzielenie postrzegalnego: estetyka i polityka*, przeł. M. Kropiwnicki, J. Sowa, Kraków 2007; A. Badiou, *Mały podręcznik inestetyki*, przeł. A. Wasilewski, Poznań 2015; N. Carroll, *Filozofia sztuki masowej*, przeł. M. Przyłipiak, Gdańsk 2011.

Ad. 5 B. Anderson, *Wspólnoty wyobrażone: rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, przeł. S. Amsterdamski, Kraków, Warszawa 1997; K. Pomian, *Europa i jej narody*, Gdańsk 2009; E. J. Hobsbawm, *Narody i nacjonalizm po 1780: program, mit, rzeczywistość*, przeł. J. Maciejczyk, M. Starnawski, Warszawa 2010; Tukidydes, *Wojna peloponeska*, różne wydania; Platon, *Obrona Sokratesa*, różne wydania; J. G. Fichte, *Mowy do narodu niemieckiego*, przeł. P. Dybel, w: tenże, *Zamknięte państwo handlowe i inne pisma*, Warszawa 1996; G. W. F. Hegel, *Wykłady z filozofii dziejów*, przeł. J. Grabowski, A. Landman, Warszawa 1958; K. Marks, *W kwestii żydowskiej*, [w:] *Dzieła Wszystkie*, tom I, Warszawa 1962; Gellner, *Narody i nacjonalizm*, przeł. T. Hołówka, Warszawa 1991; T. Garton Ash, *Niemieckość NRD*, przeł. A. Szafranek, Warszawa 1989.

Ad. 7 J. Antas, *O kłamstwie i kłamaniu*, Kraków 2008; W. Hensel, T. Puczyłowski, *Odpowiedź Stępnikowi: balagan metodologiczny, nieporozumienia i niewłaściwa interpretacja*, „Edukacja Filozoficzna” 2017; J. Pelc, *O pojęciu kłamstwa – z punktu widzenia semiotyki*, „Studia Semiotyczne” XVI 1990; T. Puczyłowski, *O celowości kłamstwa (uwagi o definicjach kłamstwa i kłamania)*, „Edukacja Filozoficzna” 2014; A. Stępnik, (2013), *W sprawie pojęcia kłamstwa*, „Edukacja Filozoficzna” 2013; A. Stępnik, *Ponownie o adekwatnej definicji kłamstwa*, „Edukacja Filozoficzna” 2017; J. Puzynina, *O znaczeniach czasownika „kłamać”*, „Studia Semiotyczne” IX 1981; M. Tokarz (2006), *Argumentacja, perswazja, manipulacja. Wykłady z teorii komunikacji*, Gdańsk 2006; B. Wolniewicz, *O pojęciu kłamstwa i zasadzie prawdomówności*, „Edukacja Filozoficzna” 54 2012;

Uzupełniającą po angielsku: Augustine (1952) [395], Lying, [w:] *Treatises on Various Subjects*, R. J. Deferrari (ed.) New York 1952; T. L. Carson, *The definition of lying*, „Nous” 40, 2006: s. 284-306; R. M. Chisholm, T. D. Feehan T. D., *The intent to deceive*, „Journal of Philosophy” 74, 1977: s. 143-159; D. Fallis, *What is Lying*, „Journal of Philosophy” 106, 2009: s. 29–56; P. Faulkner, *What is Wrong with Lying?*, „Philosophy and Phenomenological Research” 75, 2007: s. 524-547; T. D. Feehan, *Augustine on Lying and Deception*, „Augustinian Studies” 19, 1988: s. 131–39; J. Kupfer, *The Moral Presumption Against Lying*, „Review of Metaphysics” 36, 1982: s. 103-126; I. Primoratz, *Lying and the “Methods of Ethics”*, „International Studies in Philosophy” 16, 1984: 35-57; D. Simpson, *Lying, Liars and Language*, „Philosophy and Phenomenological Research” 52, 1992: 623-639; R. Sorensen, *Bald-faced lies!: Lying without the intent to deceive*, „Pacific Philosophical Quarterly” 88, 2007: s. 251-64; A. Turri, J. Turri, *The truth about lying*, „Cognition” 138, 2015, s. 161–168, <http://dx.doi.org/10.1016/j.cognition.2015.01.007>; A. Wiegmann, J. Samland, M. R. Waldmann, *Lying despite telling the truth*, „Cognition” 150, 2016, s. 37–42,

<https://doi.org/10.1016/j.cognition.2016.01.017>; B. Williams, *Truth and Truthfulness: An Essay in Genealogy*, Princeton 2002.

Ad. 8 Platon, *Państwo*, ks. 5, wydania różne; *Gender. Perspektywa antropologiczna*, red. R. E. Hryciuk, A. Kościańska, Warszawa 2007; J. Butler, *Uwikłani w płęć: feminizm i polityka tożsamości*, przeł. K. Krasuska, Warszawa 2008; P. Dybel, *Zagadka „drugiej płci”: spory wokół różnicy seksualnej w psychoanalizie i w feminizmie*, Kraków 2012; E. Fromm, *Miłość, płęć, matriarchat*, przeł. B. Radomska, G. Sowiński, Poznań 2011; R. Braidotti, *Podmioty nomadyczne: ucieleśnienie i różnica seksualna w feminizmie współczesnym*, przeł. A. Derra, Warszawa 2009; L. Irigaray, *Ta płęć (jedną) płcią nie będąca*, przeł. S. Królak, Kraków 2010; C. Gilligan, *Innym głosem: teoria psychologiczna a rozwój kobiet*, przeł. B. Szelewa, Warszawa 2015; R. Putnam Tong, *Mysł feministyczna. Wprowadzenie*, przeł. J. Mikos, B. Umińska, Warszawa 2002; S. de Beauvoir, *Druga płęć*, przeł. G. Mycielska, M. Leśniewska, Warszawa 2003.

Ad. 9 G. Steiner, *Dziesięć (możliwych) przyczyn smutku myśli*, przeł. O. i W. Kubiński, Gdańsk 2007; H. Arendt, *Myślenie*, przeł. H. Buczyńska-Garewicz, Warszawa 1991; D. Kot, *Myślenie dramatyczne*, Kraków 2016; L. Ostasz, *Droga filozoficznego myślenia*, Warszawa 2011; K. Jaspers, *Wprowadzenie do filozofii*, przeł. A. Wołkowicz, Wrocław 2004; B. Skarga, *Ślad i obecność*, Warszawa 2002;

Ad. 10 Tomasz z Akwinu, *Komentarz do „O duszy” Arystotelesa*, przeł. M. Beściak, Kęty 2018, Tenże, *Komentarz do: Księgi o przyczynach*, przeł. A. Roslan, Warszawa 2010; Tenże, *O cnotach rozumu: komentarz do VI księgi „Etyki Nikomachejskiej” Arystotelesa*, przeł. M. Głowała, Wrocław 2010; Tenże, *Byt i istota*, przeł. W. Seńko, Kęty 2010; E. Gilson, *Tomizm: wprowadzenie do filozofii św. Tomasza z Akwinu*, przeł. J. Rybała, Warszawa 1998; A. Andrzejuk, *Tomasz z Akwinu jako filozof*, Warszawa 2018.

Ad. 11 K. Ajdukiewicz, „Zagadnienie uzasadnienia w zdań analitycznych”, [w:] tegoż, *Język i poznanie*, Warszawa 1985, ss. 308-321 (wydania różne); H. Bergson, „Intuicja filozoficzna”, [w:] *Myśl i ruch. Dusza i Ciało*, przeł. P. Beylin i K. Błeszyński, Warszawa 1963, s. 92; S. Kamiński, „Argumentacja filozoficzna w ujęciu analityków”, [w:] tegoż, *Filozofia i metoda*, Lublin 1993, ss. 123-149; S. Kamiński, „Poznanie empiryczne i nieempiryczne w nauce”, [w:] tegoż, *Metoda i język*, Lublin 1994, ss. 363-373; *Wiedza a intuicja*, red. A. Motycka, Warszawa 2008; S. T. Kołodziejczyk, *Rola intuicji w poznaniu filozoficznym. Między kontekstem odkrycia a kontekstem uzasadnienia*, *Kwartalnik Filozoficzny*, Tom XLV, Zeszyt 4 (2017); A. Nowakowski, *Uzasadnienie epistemiczne*, Lublin 2011, ss. 34-115; W.V.O. Quine, *Dwa dogmaty empiryzmu*, [w:] tegoż, *Z punktu widzenia logiki*, przeł. B. Stanosz, Warszawa 2000, ss. 49-75; M. Schlick, „Przeżycie, poznanie, metafizyka”, [w:] H. Buczyńska-Garewicz, *Koło Wiedeńskie*, Toruń 1993, ss. 99-109; M. Walczak, *Intuicja jako typ poznania, wiedzy i dyspozycji*, *Zagadnienia Naukoznawstwa* 2 (188) 2011.

REGULAMIN OLIMPIADY, TEMATYKA ELIMINACJI, WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE I ADRESY KOMITETÓW OKRĘGOWYCH ZNAJDUJĄ SIĘ W BIULETYNIE „OLIMPIADA FILOZOFICZNA” ORAZ W INTERNECIE; www.ptfilozofia.pl

KOMITET GŁÓWNY OLIMPIADY FILOZOFICZNEJ

UL. Nowy Świat 72 pok.160, 00 330 Warszawa Tel/fax (022) 657-27-59; e-mail olimpiad@ifispan.waw.pl